RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE REGIO AC DOMINO

DN. FRIDERICO AVGVSTO

ELECTORATVS SAX. HEREDE

RELIQVA

CONCLVSIONES FEVDALES FORI CVMPRIMIS SAXONICI SELECTAS

DISPVTATIONE INAVGVRALI

PRAESIDE

GEBHARDO CHRISTIANO BASTINELLER, D.

PAND. PROF. PVBL. CVRIAE PROVINCIALIS SCABINAT. ELECT. SAXON. ET FACVLT. JVRID. ASSESSORE

PRO SVMMIS IN VTROQVE JVRE HONORIBVS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS

OBTINENDIS

D. XIX. MART. A. R. S. M DCC XVII.

PVBLICE TVEBITVR

AVCTOR

IOANNES FRIDERICVS NEVBERVS

LIPSIENSIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

VITEMBERGAE, LITERIS GERDESIANIS.

17

Digitized by [illegible]

COROLLARIA.

I.

Pecuniam in feudum priuati, quo minus conuertere queant, nihil uetat; ſiquidem etiam eiusmodi pecunia ex ſola conuentione, quamuis haec executioni nondum fuerit data, ad ſucceſſores feudales pertinet, iisque ab heredibus allodialibus eſt ſoluenda.

II.

Dotalitium uiduae nobili, etiam ex bonis defuncti mariti allodialibus, feudo non extante, debetur.

III.

Nec dotalitium, ſimultanee inueſtitorum conſenſu in feudo con-

ſtitutum, ab illis idcirco, quia feudum abſorbet, iure poteſt reſcindi.

IV.

Rerum expeditoriarum atque utenſilium cauſa hodie ceſſante, illae filiis, hae filiabus praecipuo loco non ſunt relinquendae.

V.

Domino, ob neglectam inueſtiturae renouationem contra uaſallum agenti, non incumbit probatio, ſed uaſallus, ſe uel iuſto tempore eam petiiſſe, uel citra culpam ſuam hac in re impeditum fuiſſe, probare tenetur.

VI.

Cui uſusfructus in feudo alienabili eſt legatus, ad petendam inueſtituram non obligatur.

VII.

VII.

Alter ex ſimultanee inueſtitis propterea, quod cum defuncto uaſallo in communione uixit, atque feudum, inter utrumque per ſe diuiſum, una cum eo coniunctim, ac pro indiuiſo, poſſedit, alteri, qua ſucceſſionem in defuncti partem, non praefertur.

IIX.

Conſenſu feudum alienandi ſimpliciter impetrato, ſpecialis ad teſtandum de eo conceſſio non requiritur.

IX.

Simultanee inueſtitus ad ſucceſſionem in feudum ante non admittitur, quam conditionem, ſub qua

uaſallus poſſeſſor in eius ſimultaneam inueſtituram conſenſit, impleuit, etiamſi huius conditionis ſtipulatio, inſcio Domino, fuerit facta.

X.

Pactum de feudo retrouendendo, niſi hoc nomine hypotheca in eo fuerit conſtituta, uel uerba reſolutiua, eaque directa, adhibita, actionem contra tertium non producit.

NOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
AVCTORI
S. P. D.
PRAESES.

Confecto iam, quem auſpicato ſuſcepiſti, labore, nihil reſtare mihi uidetur amplius, quam ut egregios Tuos in utroque Iure profectus, Doctorali dignitate digniſſimos, Tibi gratuler impenſe. Optarim equidem, tempus permiſiſſet, ut Diſ-

ſertatio

ſertatio praeſens, cuius primas ſaltem lineas conſpicit Lector, deſtinatam ſibi menſuram nanciſceretur: at cum non una ſuppetat maturandi diſceſſus Tui cauſa, breuitati ſaltem, cum perſpicuitate tamen coniunctae, fuit ſtudendum. Precor itaque, ut ſumma haec, ab Ordine Iuridico mox conferenda, dignitas uiam Tibi, ad ampliſſimos quosque honores, muniat expeditam, familiaeque, iam ante ſatis ſplendidae, maiori inſeruiat incremento.

PROOEMIVM.

IN litibus componendis Germani legibus domeſticis perinde, ac extraneis, utuntur: quarum illae merentur pertractari diligentius, cum his ſupplementi ſaltem locus relinquatur. *Diſſertationis* igitur INAVGVRALIS loco argumenta quaedam *Iuris Feudalis* propoſiturus, inprimis *Patrii* quinam apud nos uigeat uſus, CONCLVSIONIBVS SVCCINCTIS declarandum ſuſcepi. Errata, ſicubi fuero meliora edoctus, non inuitus emendabo. Quod reſtat, Numinis praeſidio fretus, praeſtitutum mihi laborem nunc aggrediar.

FEVDALIVM CONCLVSIONVM FORI CVMPRIMIS SAXONICI SELECTARVM

DECAS I.

CONCLVSIO I.

Res immobilis non eſt de feudi eſſentia.

DEMONSTRATIO.

Feudum in re etiam mobili a), moribus ſaltem Germanorum, recte conſtitui, ex feudo *pecuniae* b) ſatis patet. Nam fidem, quae formam feudi conſtituit, uaſallus aeque de bonis mobilibus,ac immobilibus,praeſtare poteſt. Nec ob cautionem, a uaſallo utplurimum interponendam, ius Domini periclitatur.

CON-

a) CARPZ. *P. III. C. 30. D. 10.* FINCKELTH. *feud. contr. ill. diſp. 1. contr. 3. lit. a.*

b) SCHILT. *comm. ad J. F. alem. c. 14. §. 4.*

CONCLVSIO II.

Quae feudis cohaerent bona, ſi de eorum qualitate lis incidat, ſunt habenda pro allodialibus.

DEMONSTRATIO.

Nexus enim feudalis, qui in promiſſione ac inueſtitura c) innititur, non eſt a natura, ſed in facto conſiſtit, & ſic ab allegante probandus. Hinc quoque filiae ac heredes allodiales, dum qualitas feudalis fuerit probata, manere debent in poſſeſſione d). Nec poſſeſſor titulum edere e) tenetur ante, quam praedium, de quo controuertitur, feudale dicens, hanc ſuam intentionem legitimo modo probauerit. Ceterum principatus Imperii ac comitatus immediatos in dubio bonis feudalibus, propter maximam feudorum eiusmodi copiam, annumerandos eſſe, bene contendit ITTERVS f).

CONCLVSIO III.

Feudale ius Saxonicum ac Sueuicum in controuerſiis feudorum illuſtrium omnino merentur attendi.

DEMONSTRATIO.

Iurium iſtorum ſcita ad territoria Germaniae ſunt perquam accommodata. Id quod inueſtitura ſimultanea,

c) Dn. BERGER. *oecon. iur. p. 217. not. 2.*
d) DEC. NOV. EL. SAX. *37. i. II. F. 26.* §. *1.* & *II. f. 51.* §. *5.*
e) CARPZ. *P. I. C. 27. D. 9. n. 8.*
f) *d. feud. Imp. c. 2.* §. *8.* & *c. ult.* §. *25.*

nea, ubiuis fere per imperium Germanicum in ſucceſſione collateralium Principum g) recepta, clarius euincit, ſiquidem etiam Duces Saxoniae eo iure uti, ex pactis & transactionibus h), inter Ipſos initis, perſpiciamus, licet.

CONCLVSIO IV.

Iuris Longobardici uſus eſt in Germania tantum ſubſidiarius.

DEMONSTRATIO.

Quanquam Germani ius Longobardorum in cauſis feudalibus ſec. XIII. i) aut, ſi mauis, ſec. XV, quod ad capitula ordinaria, receperunt; attamen iſta receptio, ſaluis iuribus Patriis, facta cenſeri debet. Ergo, ſi feudalis quaeſtio ambigua dirimenda ueniat, (I) literarum inueſtituræ, pactorum familiæ, nec non, pro feudorum indole, teſtamentorum, (II) iurium curiae Domini peculiarium, (III) legum feudalium Germanicarum, cum uniuerſalium, tum particularium, (IV) iuris Longobardici, & denique (V) iuris ciuilis Romani, uel Canonici, pro argumenti diuerſitate, rationem habere k), par eſt.

CON-

g) SCHILT. *d. inueſt. Princip. Imp. ſimult. c. 2. §. 5.* ITTER. *d. Feud. Imp. c. 10. §. 9.*

h) Dn. HORN. *Iuriſpr. feud. c. 1. §. 33. & cap. 17. §. 6.*

i) *Id. d. tr. c. 1. §. 27.*

k) TITIVS Lehn-R. *c. 3. §. 34.*

CONCLVSIO V.

Diuiſionis feudi in antiquum ac nouum uſus, qua collaterales, iure Germanorum feudali datur nullus.

DEMONSTRATIO.

Quoniam in Germania collaterales agnati, quamuis proximi, niſi ſimultaneam inueſtituram ſint nacti, in feuda ab inteſtato non l) ſuccedunt. In Imperii autem territoria immediata collateralium ſucceſſio, non in ſola inueſtitura, ſed ſimul in ſanguine m), fundatur.

CONCLVSIO VI.

Non falluntur, qui ius Patronatus, das Prieſter-Lehn/ *eccleſiaſticis feudis accenſendum negant.*

DEMONSTRATIO.

Feudum quippe eccleſiaſticum communi Dd. conſenſu illud tantum appellatur, quod in re eccleſiae eſt conſtitutum: cum e contrario ius Patronatus, das Pfarr-Lehn n)/ praediis nobilium cohaereat, & ex conditione rei principalis, cuius eſt acceſſorium, ſit diiudicandum.

l) SCHILTER. *d. inueſt. Princ. Imp. ſimult. c. 2. §. 2. ſeq.* H. PISTORIS *L. II. quaeſt. 19.* SCHVLTZ. *ſyn. iur. feud. c. 3. n. 60. & c. 8. n. 132.*

m) TITIVS *ſpec. iur. publ. L. IV. c. 4. §. 9.*

n) Dn. WERNHER. *P. II. obſeruat. 466.*

dum. Nec iuris Pontificii; quod iuris Patronatus cauſam cauſis ſpiritualibus annexam decernit o), auctoritate hic mouemur. Hanc enim rationem ad decipiendos laicos, ne ius Patronatus ad forum ſuum trahant, excogitatam eſſe, probe animaduertit Dn. BOEHMERVS p).

CONCLVSIO VII.

De feudo nobili non-nobilis inueſtitus, quod ad perſonam, non ſit nobilis.

DEMONSTRATIO.

Voluntas Imperantis expreſſa, non praediorum qualitas, perſonas arte uel marte conſpicuas in terris Germanicis nobilitat. Proinde ſi quis homini plebeio nobile conferat feudum, is nobilitate *rei*, ueluti iurisdictione, iure uenandi, atque immunitate ab oneribus, non nobilitate *perſonae*, puta praecedentia, priuilegiisque perſonalibus potitur q).

CONCLVSIO IIX.

Feudum, uaſallo pro ſe & heredibus quibuscunque, **vor ſich und alle ſeine Erben /** *conceſſum, feminas non comprehendit.*

DEMON-

o) *C. 3. X. d. Iudic. & C. 16. X. d. iur. Patron.*

p) *iur. eccl. Prot. L. II. tit. 2. §. 15.*

q) Dn. HORN. *iurispr. feud. c. 3. §. 20.* BEYER. *del. iur. feud. c. 2. poſ. 43. ſeq.*

DEMONSTRATIO.

Vox heredum r) in materia feudali perſonas, ſeruitiis militaribus idoneas, ſignificat, cuiusmodi ſeruitiorum conditionem muliebris ſexus reſpuit. Accedit, cum praedicta clauſula de omnibus heredibus maſculis, etiam extraneis, recte s) intelligatur, quod Dominus, qui iam in uno a communi iuris feudalis regula receſſit, feudi indolem in pluribus mutare, ſibique obeſſe,uoluiſſe non facile praeſumatur. Secus tamen res ſe habet, ſi de feminis quoque Dominum cogitaſſe, ex coniecturis perſpicuis appareat, utpote ſi feudum ſit, ex quo ſeruitia militaria non praeſtentur, uel, ſi feudum uaſallo detur vor ſich und alle ſeine Erben ohne Unterſcheid; quo caſu feminae deficientibus maſculis, non uero una cum iis ſuccedunt, niſi utrumque ſexum æqualiter t) ad bona feudalia peruenire debere, ex uerbis conuentionis eluceat.

CONCLVSIO IX.

Feudum non eſt francum, nulla quamlibet de ſeruitiis in inueſtitura facta mentione.

DEMONSTRATIO.

Cum ſeruitia ſint de natura feudorum, conſequens eſt, haec oportere uaſallum praeſtare, tamerſi nihil

r) STRVVIVS *ſynt. iur. Feud. c. 4. aph. 13. n. 1. ſeqq.*
s) Dn. HORN. *iurispr. Feud. c. 4. §. 38.*
t) CARPZ. *L. VI. R. 82. n. 8. & 15.*

nihil de illis fuerit conuentum. Ad feudum enim francum requiritur, ut immunitas a cunctis u) ſeruitiis ſpeciatim concedatur, v. g. Wir N. reichen unſern lieben Getreuen N. das Hauß N. frey / und zu einem rechten Mann-Lehn-Guth / mit Befreyung aller Dienſte / Steuer und Beſchwerden. Alioqui ſi quaedam tantummodo ſeruitia ſint remiſſa, prouti contingit in bonis, quae uulgo Sattel-freye x) Güther / audiunt, uel ſi loco eorum certus quotannis cenſus ſoluatur, non eſt feudum francum, ſed ultimo caſu cenſuale, y) ſiue penſionarium.

CONCLVSIO X.

In pignore infeudato uſurae, quae modum excedunt, in ſortem non imputantur.

DEMONSTRATIO.

Pignus infeudatum z) non eſt nuda a) pignoris antichretici conceſſio. Fructus enim ex illo ui dominii utilis percipit uaſallus creditor. Quapropter ei omnia emolumenta irreuocabiliter acquiri, legibus non aduerſatur.

FEVDA-

u) Dn. Horn. *Iuriſpr. Feud. c. 26 §. 15. & 16.*
x) Rhet. *Comm. in ius Feud. L. I. tit. 1. n. 6. ſeqq.*
y) Strvv. *Synt. iur. Feud. c. 4. aph. 10.*
z) Schilt. *inſt. iur. Feud. c. 9. §. 25.*
a) Svendend. *annot. iur. Feud. exerc. IV. §. 16. ad verb. Feud. Pignor.*

FEVDALIVM CONCLVSIONVM FORI CVMPRIMIS SAXONICI SELECTARVM

DECAS II.

Feminae Iure Saxonico Electorali, *citra conſenſum curatorum litis, feuda in rebus immobilibus conſtituere nequeunt.*

DEMONSTRATIO.

Conceſſio feudi eſt ſpecies alienationis, quandoquidem per illam in uaſallum dominium utile transfertur. Sicuti uero *Iure Saxonico Electorali* a) feminae, licet maiorennes, exceptis Illuſtribus, quae Ipſae, conſiliariis inſtructae, imperium adminiſtrant, curatorum litis in bonis immobilibus, nec non maritorum, ſi quos habent, in mobilibus non receptitiis alienandis, conſenſu indigent: ita ſanctionem iſtam ob rationis identitatem ad res, a mulieribus Saxonicis in feudum dandas, optime accommodaueris.

B CON-

a) Const. Sax. El. *15. P. II. ibique* Carpz. *D. 9.* Dec. Nov. El. Sax. *24.* Dn. Horn. *iurispr. feud. c. 5. §. 15.*

CONCLVSIO II.

In feudo filiifamilias patri debetur uſusfructus.

DEMONSTRATIO.

In bonis allodialibus, quae filiisfamilias obueniunt, patrem habere uſumfructum, leges edocent humanae. Nec aliud obtinet in feudalibus b). Pro eo namque iuris Ciuilis militat generalis diſpoſitio, cui, licet non omnibus comprobatae, aequitas eſt poſtponenda. Quod ſi uero feudum Princeps conceſſerit, ad filiumfamilias & proprietas & uſusfructus c) citra controuerſiam pertinet.

CONCLVSIO III.

In territoriis Ordinum Imperii Proteſtantium acquirere feudum excommunicatus non prohibetur.

DEMONSTRATIO.

Excommunicatio tyrannidi Papali d) natales debet. Diſpeſcitur uero in *maiorem*, quae a coetu eccleſiaſti-

b) TITIV's Lehn=R. *c. 6. §. 65.*

c) *L. 7. C. d. bon. quae liber.*

d) Dn. LVDOVICI *coll. iur. Feud. diſp. III. th. 40.*

ſiaſtico omnibusque ſocietatibus, ac *minorem*, quae ab uſu S. Coenae remouet peccatores non poenitentes. Poſt ſacrorum reformationem Principes Euangelici retinuerunt in ditionibus ſuis excommunicationem, ſed ab abuſibus Pontificiis repurgatam. Quam ob rem illa ciues bonorum temporalium poſſeſſione e) non priuat, nec acquiſitionis dominii, aliorumque iurium f), reddit incapaces.

CONCLVSIO IV.

Vaſallus, mit Geiſtlichen und Weltlichen Gerichten *inueſtitus, iurisdictionem Eccleſiaſticam eſt adeptus.*

DEMONSTRATIO.

Non deſunt, qui hoc caſu tantum ius Patronatus inueſtito tributum eſſe, ſtatuunt. Sed praeter cauſam. Illud enim iurisdictionem nullam inuoluit, nec idiomate germanico ſub uocabulo der geiſtlichen Gerichte uenit. Oppido praeterea erroneum eſt, ius Conſiſtorii habendi non poſſe Nobilibus mediatis ſubordinate g) concedi.

e) ORD. ECCL. SAX. EL. *art. gen. II. verb.* Doch ſoll ſolcher Perſon.

f) ZIEGLER. *ad Lancel. L. III. tit. 2. §. 13.* BRVNNEM. *iur. eccleſ. L. II. c. 19. §. 11.*

g) Dn. BOEHMER. *iur. eccl. Prot. L. I. tit. 28. §. 28.*

Contra uero inueſtitus mit allen und jeden Gerichten / iuriſdictionem Eccleſiaſticam minus conſequitur h), cum haec uelut res maioris momenti, minimeque ſaepe dari ſolita, ſigillatim exprimi debeat.

CONCLVSIO V.

Iuriſdictio, ſimpliciter in feudum data, nec moribus Germaniae complectitur ſuperiorem.

DEMONSTRATIO.

Iuriſdictio refertur ad Regalia: at eorum conceſſiones interpretationem extenſiuam non admittunt. Vnde Legis *3. ff. de conſtit. Princip.* hic non eſt uſus i). Nec in iuriſprudentia noſtra conceſſio generis ſpeciem ſemper nobiliorem denotat. Locutio uero generalis ex mente dicentis, obiectoque, recipit interpretationem. Quam opinionem uſus quoque confirmat forenſis k); Niſi uox *omnimoda* ſit literis inueſtiturae addita, uel Imperans feudo iuriſdictionem Criminalem iam olim l) indulſerit.

CONCLVSIO VI.

Feudalem tutelam legitimam adminiſtrare, matri non eſt interdictum.

DEMON-

h) CARPZOV. *iuriſpr. eccleſ. L. I. D. 3. n. 7.*
i) Dn. BERGER. *oecon. iur. L. 1. tit. 1. §. 25. not. 3.*
k) Dn. HORN. *iuriſpr. feud. c. 7. §. 12.*
l) MEVIVS *P. IV. Dec. 290.*

DEMONSTRATIO.

Pietas erga pupillos inſignis, non ſucceſſio, matrem ad hanc tutelam uocat. Idem intuitu feudorum Imperii regalium, der hohen Reichs-Lehn/ obſeruatur m), modo mater ſit aetatis iuſtae, ſecundis nuptiis ac SCto Velleiano, certior facta, renunciet. In Saxonia Electorali, ne quid diſpendii capiat feudum, matri ſimultanee inueſtiti n) ſolent adiungi.

CONCLVSIO VII.

In feudis, quae tutor a Domino, qui eum conſtituit, accepta poſſidet, pupillo hypotheca acquiritur.

DEMONSTRATIO.

Conſtitutio enim tutorum, quae fit a Domino directo, loco conſenſus o), ſine quo feudum pignoris iure obligari nequit, habetur. Effectus tamen eiusmodi hypothecae tum demum ſeſe exſerit, ſi nullum adſit allodium. Imo eadem ſimultanee inueſtitis, niſi conſenſerint, fraudi eſſe non p) poteſt. In feudi autem fructibus, quoniam pro allodio reputantur, a quocunque Magiſtra-

m) MYLER. *ab* Ehrenb. *d. Princip. et Stat. Imp. P. I. c. 29.* §. *10.*
n) CARPZ. *L. V. R. 80. n. 15.*
o) Dn. BERGER. *oecon. iur. p. 517. not. 4.* TITIVS Lehn-R. *c. 19.* §. *28. ſeqq.*
p) Dn. HORN. *iurispr. feud. c. 6.* §. *22.*

giſtratu tutor ſit datus uel confirmatus, pignus ſiue hypotheca tacite contrahitur.

CONCLVSIO VIII.

Matrimonium, ad Morganaticam contractum, nec eſt iniuſtitiae moralis, nec ullius erga Deum diffidentiae arguendum.

DEMONSTRATIO.

Nam eſt uerum coniugium, quod parentum conſenſum ac benedictionem ſacerdotalem exigit. Liberi quoque, ex eodem nati, legitimi q), ac in poteſtate patris, exiſtunt, nec, quæ ſunt praeceptiui iuris Naturalis, amittunt. Porro neque uinculo tori coniugalis quidquam decedit, etſi ſponſus manum ſponſae ſiniſtram porrigat, eaque dignitatis uel bonorum mariti non fiat omnino particeps. Quisquis ergo connubium hoc inituros criminis arguit, is ſimiliter reprehendere tenetur iſtos, qui iure Primogeniturae ac fideicommiſſis ſplendori Familiarum proſpicere r) ſatagunt.

CON-

q) *II. F. 29. add.* GROT. *d. iur. B. & P. L. II. c. 7. §. 8. ibique* ZIEGL. *p. 306.*

r) Dn. HORN. *iuriſpr. Feud. c. 6. §. 7.*

CONCLVSIO IX.

Vera ſeruitus non eſt, quam uaſallus feudo impoſuit ſolus.

DEMONSTRATIO.

Vera quippe ſeruitus a Domino, qui liberam rerum ſuarum habeat adminiſtrationem, conſtituitur, remque ipſam afficit, ac ius aduerſus quemcunque tribuit poſſeſſorem. Seruitutem autem, quam uaſallus ſine Domini, uel eorum, ad quos ſucceſſio iure proprio pertinet, uoluntate, feudo imponi paſſus eſt, ipſi tantum eiusque heredibus obeſſe, Domino uel ſimultanee inueſtitis non item, certi ac explorati iuris s) eſt. Vnde eiusmodi actum potius Obligationis perſonalis t) quam ſeruitutis nomen mereri, euidenter apparet.

CONCLVSIO X.

Ad praeſcriptionem feudi ius Saxonicum triginta annos cum anno & die requirit.

DEMONSTRATIO.

Equidem ſunt, qui XXX. annos hic u) ſufficere credunt. Cum uero ius Saxonicum in uſucapione rerum

s) *II. F. 8. §. Rei autem &c. & §. E Contrario &c.*
t) Dn. WERNHER. *P. I. Obſ. 223.*
u) SCHRADER. *tr. feud. P. V. c. IV. n. 18.*

rum immobilium ultra XXX. annos annum & diem expoſcat, id temporis in praeſcriptione feudi x) merito attenditur. Sed ſi res ſit eccleſiae, cuius dominio utili quis praeſcribere cupit, ante numerum XLIV. annorum completum, quod tempus in dubio a morte adminiſtratoris negligentis eſt computandum, exceptione praeſcriptionis nequaquam y) ſeſe tuebitur.

FEVDALIVM CONCLVSIONVM FORI CVMPRIMIS SAXONICI SELECTARVM

DECAS III.

CONCLVSIO I.

Inueſtitura abuſiua parit ius in re.

DEMONSTRATIO.

Praecipua huius rei uidetur ratio, quod inueſtitura abuſiua ſit ficta & quaſi traditio a), qua dominium non minus, quam propria, transfertur. Nec inueſtiturae abuſiuae, niſi ius reale producat,

x) CARPZ. *P. II. C. 4. D. 16. n. 3. & L. I. R. 84. n. 23.*
y) Dn. HORN. *iurispr. feud. c. 11. §. 4.*
a) FINCKELTH. *feud. contr. ill. diſp. VII. contr. 3.*

cat, ulla erit uis atque effectus, cum ius perſonale ex ſola promiſſione uaſallo iam competat b). Conſtat praeterea, inueſtituram ſimultaneam, quae & ipſa abuſiua eſt, ius efficere reale. Quae ſententia iure, cum Longobardico c), tum Germanico d), eſt comprobata. Interim, ſi quis de feudo nouo, quod ex Principis gratia proficiſcitur, fuerit inueſtitus: uſu receptum eſt, ut maioris ſecuritatis cauſa traditio realis accedat, atque per Commiſſarios expediatur e).

CONCLVSIO II.

Interdictum quorum bonorum ab eo, cui expectatiua eſt conceſſa, fruſtra intentatur.

DEMONSTRATIO.

Expectatiua enim eſt inſtar ſimplicis promiſſionis f), ex qua nullum oritur remedium neque poſſeſſorium, neque petitorium. Vnde feudum, ſi ad Dominum, in quo ipſe expectatiuam conceſſit, reuertatur: expectatiuarius actione perſonali, qua ad inueſtiendum agitur, contra eundem debet experiri. At ſi Domini conſenſu

C poſ-

b) Titivs *d. iur. priu. L. XI. c. 5. §. 9.*
c) *II. F. 33. pr.* Rhet. *comment. in ius feud. L. I. tit. 3. n. 3.*
d) Schilter. *comm. ad ius feud. Alem. c. 4. §. 3.*
e) Dn. Horn. *Iuriſpr. feud. c. 12. §. 5.*
f) Id. *d. l.* §. *14. add.* Hahn. *ad Weſenb. tit. Quorum Bon. n. 8.*

poſſeſſor feudum alienauerit, quia expectatiuario rei uindicatio contra tertium non datur, ipſi praeter id, quod ſua intereſt, a Domino petere, nihil ſubſidii g) relictum uidetur. Ceterum cui expectatiua eſt legata, remedio ex *L. fin. C. d. Ed. D. Hadr. toll.* uti non prohibetur.

CONCLVSIO III.

In prouinciis Saxonicis omnes ſimultanee inueſtiti ſunt ſubditi.

DEMONSTRATIO.

Quoniam omnes in Saxonia uaſalli et ſimultanee inueſtiti, praeter iuramentum fidelitatis, homagium ſubiectionis, quod eos Landſaſſiatus iuri, quod uocant, ac foro ſubiectionis, obnoxios reddit, praeſtare tenentur. Vnde & coram Regiminibus ac Curiis Prouincialibus, quae apud Saxones florent, ſimultanee inueſtiti, ex quacunque cauſa ciuili, ſiue feudali, ſiue non-feudali, poſſunt conueniri, licet alias in terris Saxonicis nullas habeant poſſeſſiones, nec domicilium h). Obiter uenit notandum, haec iura aduerſus Saxones, qui ſimultanea gaudent inueſtitura in Ducatu Magdeburgico, retorqueri i). Hoc ipſum tamen forum, cum in praeſtito ſubiectorum iureiurando

g) Dn. LVDOVICI *coll. iur. feud. diſp. IV. th. 18.*
h) Dn. HORN. *Iuriſpr. Feud. c. 12. §. 30.*
i) *Conf.* ORD. PROC. MAGD. RECOGN. *c. 1. §. 14.*

iurando unice fundetur, ad liberos k), qui eo nondum ſunt obſtricti, pertinet haudquaquam. Qui ex ſimultanee inueſtitis, poſtquam rite facta inſinuatione fuerunt citati, non comparent, propter contumaciam, in qua perſeuerant, iure, per ſimultaneam inueſtituram acquiſito, merito priuantur.

CONCLVSIO IV.

Feudum eccleſiaſticum a lege fidelitatis non eſt exemtum.

DEMONSTRATIO.

Cum feudum ſine lege fidelitatis ſubſiſtere nequeat, &, ſi haec abſit, feudum eſſe deſinat, aliaque ſpecies ſuboriatur: oleum & operam perdunt, qui pro hac ſententia, de feudo eccleſiaſtico nullam deberi fidelitatem, propugnant. Neque praeſidii quidquam hac in re affert ius Longobardicum. Textus enim l), ad quem prouocare poſſunt, non ſolum inter capitula Extraordinaria, quae nullam iuris habent auctoritatem, inuenitur, ſed etiam ſenſum eius, qui obſcurus & ambiguus eſt, ex ratione iuris Feudalis m) oportet explicari.

k) CARPZ. *L. II. R. 12. n. 17.*
l) *II. F. 101.*
m) SCHILT. *inſt. iur. Feud. c. 9. §. 11.*

CONCLVSIO V.

De feudo Cenſuali mortis cauſa diſponere, uaſallo non eſt permiſſum.

DEMONSTRATIO.

Quamuis enim obiici poſſit, Domini nihil intereſſe, quis penſionem ipſi ſoluat, ob eamque cauſam feudum Cenſuale ad feminas quoque tranſire: praeualet tamen, uno naturalium mutato, ut ſupra monitum eſt, reliqua non continuo mutata cenſeri. Ita quippe feudum Domino nunquam aperietur, ſi vaſallo de feudi ſucceſſoribus in infinitum liceat prouidere. Sane a Domini uoluntate, hac de re expreſſa, non licet argumentari ad praeſumtam, certis ac indubitatis indiciis ceſſantibus. Neque omnium uaſallorum eandem eſſe frugalitatem, experientia teſtatur. Vnde, qui ex ſeruitiis, quae in feudo Cenſuali ſunt remiſſa, liberam, de eo inter uiuos aut mortis cauſa diſponendi, facultatem inferunt, ſolidis principiis n) deſtituuntur.

CONCLVSIO VI.

Ingratitudinis cauſa pater filium a feudo, quicum ille ſimultanee inueſtitus eſt, ne Domini quidem conſenſu ualide excludit.

DEMON-

n) RHET. *comm. iur. Feud. L. I. tit. 8. n. 37.*

DEMONSTRATIO.

Filius enim hic non ex perſona patris, ſed iure ſimultaneae inueſtiturae proprio, feudi ſucceſſionem conſequitur. Nec in Principis poteſtate o) poſitum eſt, ut ipſe uaſallum, extra Feloniae delictum, iure, quod in feudo habet quaeſitum, exuat. Multo minus itaque, conſenſu Eius, irrita per ſe patris exheredatio conualeſcet. Ceterum iis p) adſtipulamur, qui exheredatos, ſine feudi, hereditarii & non hereditarii, item antiqui et noui, diſcrimine ad feudorum ſucceſſionem admitti contendunt, cum nulla de bonis feudalibus licita ſit ultimae uoluntatis ordinatio, adeoque nec exheredatio, niſi Dominum inter ac uaſallum expreſſe ita conuenerit. Interim non deſunt cautelae q), quibus filiis ſpes ſuccedendi in feuda poteſt diminui, imo prorſus tolli.

CONCLVSIO VII.

Filius, qui per matrimonium ſubſequens legitimatus eſt, a ſucceſſione feudali non uidetur arcendus.

DEMONSTRATIO.

Matrimonium enim, quod ſubſequitur, omnem plane natalium maculam tollit, ac ante natis eadem tribuit

o) TITIVS Lehn-R. *c. 23. §. 35.*
p) VVLT. *d. Feud. L. I. c. 9. n. 96. p. 514.*
q) MÜHLPF. *d. caut. iur. Feud. caut. 1.*

buit iura r), quibus fruiti eſſent, ſi parentes concubitus tempore iam in matrimonio uixiſſent. Quapropter filius, qui per ſubſequens matrimonium legitimatus eſt, ad ſucceſſionem in feudum temere non admittitur; illud quamuis patri uaſallo datum fuerit pro ſe ac heredibus legitimis s). Vſu etiam atque uniuerſa Germaniae conſuetudine hanc ſucceſſionem in feudis immediatis aeque, ac mediatis, inualuiſſe, docent celeberrimi JCti t): qua de re in Saxonia Electorali u), quod ad mediata feuda attinet, non eſt dubitandum. At iure Marchico x), Brunſuicenſi y) & Magdeburgico z) ita legitimati a feudis remouentur, niſi poſteriori iure ex duobus deſponſatis fuerint ſuſcepti. Iure Bohemico Prouinciali a), licet quis per ſubſequens matrimonium, uel reſcriptum Principis, legitimetur, tamen a ſucceſſione ab inteſtato repellitur, neque ex teſtamento in immobilibus ſuccedit.

CONCLVSIO IIX.

Ex nuptiis inceſtuoſis nati, indultu Principis, in feuda quoque ſuccedunt.

DEMON-

r) CARPZ. *P. III. C. 28. D. 17. n. 2.*
s) Id. *d. l. n. 4.* SCHRADER *P. VII. c. 5. n. 21.*
t) conf. ITTER. *d. Feud. Imper. c. 14.* §. *2. ibique* cit. Dd.
u) HARTM. PISTOR. *L. II. qu. 41. n. 37.*
x) STRYK. *ex. iur. Feud. c. 15. qu. 38.* (*b*)
y) CONST. DVC. HENR. IVLII BRVNSVIC. *d. a. 1593.* ENGELBRECHT. *ad ff. Diſp. I.* §. *26.*
z) ORD. POLIT. MAGDEB. *c. 44.* §. *14.*
a) BOHSIVS *Exercit. iurid. ad Tit. I. d. Nupt. th. 47.*

DEMONSTRATIO.

Equidem & noſtrae Leges feudales tantum eos, qui ex iuſto matrimonio ſunt procreati, ad ſucceſſionem in feuda uocant: ut uero matrimonium iam eo tempore, quo liberi naſcuntur, ſit iuſtum, pro forma eſſentiali non requirunt, ſed ſufficit ſecundum eas, ſi, quod forte ex ſolennibus deeſt, ut hic diſpenſatio Principis, ex poſtfacto ſuppleatur. Neque accedente hac diſpenſatione, ſimultanee inueſtiti habent, de quo conquerantur, quia ipſis non ius, ſed ſpes, ſuccedendi aufertur. De nuptiis, quae iure Diuino ſunt inceſtuoſae atque interdictae, res uidetur eſſe altioris indaginis. Quod ſi tamen conſideres, leges Diuinas ſolum coniugii uinculum ob ſanguinis proximitatem damnare, nihil autem de ordine ſucceſſionis intuitu liberorum, ex eo natorum, diſponere, atque iura ſucceſſionum omnino a legibus Ciuilibus prouenire, quibus Principes ex plenitudine poteſtatis derogare non impediuntur: facile largieris, per diſpenſationem Principis & illos poſſe reſtitui, ut capaces hereditatis paternae, etiam quod ad feuda, reddantur, ad eamque una cum legitime natis, prae ſimultanee inueſtitis, admittantur. Nec ab iis, qui extra matrimonium ſuſcipiuntur, & per reſcriptum Principis legitimantur, ad natos ex matrimonio, inceſtuoſo licet, ob euidentem rationis diſparitatem, eſt concludendum b).

CON-

b) TITIVS Lehn=R. *cap. 21. §. 9. ſeq.* Dn. BERGER. *oecon. iur. p. 446. & elect. iurispr. Crimin. p. 356. ſeqq.*

CONCLVSIO IX.

Vſu Germaniae in Clericos quoque feudalis ſucceſſio cadit.

DEMONSTRATIO.

Pleraque Germaniae feuda ſunt oblata, uel, ſi cui forte originetenus data, titulo tamen oneroſo ad alios translata. Vaſallis quoque per ſubſtitutos ſeruitiis defungi, ſiue loco eorum pecuniam ſoluere, integrum eſt. Quin nec filios, uitio corporis laborantes, feudis noſtris indignos, iudicauerim. Leges uero, quae Clericos feudis priuant, Curiis feudalibus nunquam fuerunt comprobatae. Iure Saxonico Electorali c) Clericis ſucceſſio in feuda diſertis uerbis tribuitur; dummodo ne Dominus, qui feudum conceſſit, ſibi eiusmodi ſeruitia, quae a Clerico praeſtari nequeunt, ſtipulatus d) fuerit, quo caſu merito excluduntur. Ita etiam in Electoratus ſeculares perſonae Eccleſiaſticae, niſi ordinem clericorum derelinquant, legibus Imperii e) ſuccedere non poſſunt.

CONCLVSIO X.

Feminae ſuo in feudum ſucceſſionis iuri ſine iuramento ualide renunciant.

DEMON-

c) CONST. SAX. ELECT. *28. P. III.*
d) CARPZ. *ad cit. Conſt. Def. 4.*
e) AVR. BVLL. *c. 7. ibique* DIETR.

DEMONSTRATIO.

Pro hac ſententia militat, quod non ſolum unicuique iuri ſuo renunciare liceat, ſed feminae etiam donandi facultatem habeant. Damnum praeterea, quod ex renunciatione prouenit, aeque ac in donatione praeuidere poſſunt. Quare prius, quam renunciauerunt, ſatis deliberaſſe cenſentur, neque ſexus imbecillitas illas excuſat. Imo iure Saxonico Electorali, ut feminae renunciationem iureiurando confirment, conceptis uerbis f) non ſancitur. At inter perſonas Illuſtres a ſexu ſequiori iuribus ſuccedendi iurato renunciari, ſaepius obſerues; id quod non neceſſitatis eſt, ſed utilitatis.

FEVDALIVM CONCLVSIONVM FORI CVMPRIMIS SAXONICI SELECTARVM

DECAS IV.

CONCLVSIO I.

Oppignoratio feudi non legitima uaſallum obligat ad ſoluendum creditoribus ex fructibus, non ex eiusdem ſubſtantia.

D *DEMON-*

f) Dn. BERGER. *oecon. iur. p. 485. not. 5.* Dn. HORN. *iurispr. Feud. c. 16. §. 17. p. 412.*

DEMONSTRATIO.

Regulariter illud obtinet principium : quicunque alienare prohibetur, ille nec oppignorare poteſt. Hinc et uaſallo alienatione atque oppignoratione feudi ſimul a) interdicitur. Imo eiusmodi alienatio uel oppignoratio non ſolum eſt irrita, ſed uaſallus quoque, ob neglectum Domini conſenſum, feloniam committit, ac feudo priuatur b). Moribus tamen noſtris, facta licet feudi oppignoratione ſine Domini conſenſu, poena feloniae c) ceſſat, ac ualet hypotheca in praeiudicium conſtituentis eiusque filiorum, ſcilicet quod ad fructus, ut ex illis, non ex ſubſtantia feudi, creditoribus ſatisfiat. Hactenus etiam ſimultanee inueſtiti d), qui in hypothecae conſtitutionem conſenſerunt, feudo ad eos deuoluto, obligantur.

CONCLVSIO II.

Theſaurus, in fundo feudali repertus, inter Dominum directum ac uaſallum non eſt diuidendus.

DEMONSTRATIO.

Vaſallus enim non ſolum ea, quae *ex re* proueniunt, id eſt, fructus *naturales*, & propter *uſum rei* conceduntur,

a) *II. F. 55. pr. II. F. 8. §. 2.*
b) BEYER. *delin. iur. feud. c. 3. p. 116. ſeq.*
c) STRYK. *ex. iur. feud. c. 19. qu. 9.*
d) conf. DEC. NOV. SAX. EL. *67.*

tur, uelut *ciuiles*, percipit; ſed haec etiam, quae *occaſione rei* forte fortuito obueniunt, quo pertinet *theſaurus*, lucratur. Diſſentientium rationes ſolide refutauit Dn. LVDOVICI e). Theſauros etiam, in fundis priuatorum inuentos, nonnulli Fiſco uindicant. Iure tamen Saxonico Electorali hac in re confirmatum eſt ius Ciuile commune, quod, praeter ius Noricum, et ſtatuta Mühlhuſiana ſequuntur f).

CONCLVSIO III.

Filius, etſi patris heres, iure Retractus gentilitii non excidit.

DEMONSTRATIO.

Legibus Germaniae cautum eſt prudenter, ne pater bona immobilia auita, ſiue ſint allodialia, ſiue feudalia, citra conſenſum filii g) diſtrahat. Inde conficitur, feudum antiquum, a patre alienatum, a filio, qui non conſenſit, poſſe reuocari. Nec hoc iure filius defraudatur, utut paternae hereditati ſeſe immiſceat h). Facultatem enim iſtam ex ſanguinis coniunctione ac legis, non hominis, prouiſione nanciſcitur. Accedit, quod filius in praeſenti caſu factum patris non impugnet, ſed in locum

 emto-

e) *colleg. iur. Feud. diſp. VII. th. 11. ſeqq.*
f) STRYK. *uſ. ff. mod. Tit. d. acquir. rer. dom. §. 13. ſeqq.*
g) *conf.* SPEC. SAX. *L. I. art. 52.*
h) STRVVIVS *ſynt. iur. Ciu. exerc. 23. §. 56.*

emtoris ſaltem extranei, eodem pretio oblato, ſe ſurrogari flagitet. In Electoratu Saxoniae filius, niſi cum patre ſit nominatim inueſtitus, iure feudum retrahendi deſtituitur, usque adeo, ut, ſi pater fundum uendidit, nec tamen tradidit, uel reſignauit, utrumque i) cogatur adimplere.

CONCLVSIO IV.

Vidua, denuo nubens, retinet dotalitium.

DEMONSTRATIO.

Eſt enim dotalitium ſpecies uſusfructus k). Hic uero morte uſufructuarii demum, non ſecundis nuptiis, interit. In pactis tamen dotalibus, haut raro dotalitium ad certum tempus reſtringitur, e.g. biß die Wittwe ihren Wittwen-Stuhl verrücket / ubi illud non ſponſalibus, ſed connubio, benedictione ſacerdotali l) conſummato, extinguitur.

CONCLVSIO V.

Expenſae, in uaſalli funus factae, ſi nullum ſuppetit allodium, ex feudo ſunt ſoluendae.

DEMON-

i) Edict. Torgav. *add.* Dn. Horn. *iuriſprud. feud. c. 20. §. 5.*

k) *conf.* Dn. Berger. *oecon. iur. p. 137. not. 2.*

l) Dn. Horn *iuriſprud. feud. c. 21. §. 11.*

DEMONSTRATIO.

Ita iure Magdeburgico m) ſancitum legitur: iura hic Saxonica ſilent. Quam ob cauſam Interpretum non pauci onus funerandi heredibus allodialibus incumbere, ſentiunt. Verum enim uero, cum expenſas funebres filiae uaſalli, nondum elocatae, inter debita feudalia, ſi bona deficiant hereditaria, alii numerent: nec hallucinabitur, qui feudi ſucceſſores ad uaſallum, inopia preſſum, ſumtibus perſona dignis humandum, partim ob cauſae fauorem, partim, quia in feudo nouo huius praeſertim beneuolentia ſuccedunt, obſtrictos eſſe, propugnat. Quam in ſententiam ICtos quoque Vitembergenſes pronunciaſſe n), meminimus.

CONCLVSIO VI.

Renouationem inueſtiturae uaſallus, ob cauſas ſonticas, iuſto tempore non expetens, feudo non priuatur.

DEMONSTRATIO.

Absque dolo non committitur felonia. Quare ſi uaſallus mortem Domini ignorauerit, uel pupillus, aut

 minor,

m) ORD. POLIT. MAGDEB. *c. 8. §. 28.*
n) ZIEGLER. *ad Ord. Proc. Sax. tit. 42. p. 178. ad verb.* verſtorbenen Schuldners. Dn. HORN. *iuriſpr. feud. c. 21. §. 14.*

minor, ſit, aliaue impedimenta legitima, iudicis arbitrio relinquenda o), demonſtrauerit, poenam priuationis non incurrit. Sed nec ſexus femineus, nec uita ruſtica, nec habitatio diſſita p) doloſam purgare moram poſſunt.

CONCLVSIO VII.

Heredibus allodialibus meliorationes, a defuncto uaſallo factas, ab eius ſucceſſoribus feudalibus, iure retentionis actionisue, conſequi licet.

DEMONSTRATIO.

Vaſallus, utilitatem feudi promouens, futurorum ſucceſſorum negotia gerere praeſumitur. Quo nomine illos, ad impenſas neceſſarias ac utiles reſtituendas, legibus & naturalibus, et ciuilibus, deuinctos tenet. Quod ius in heredis perſona minus immutatur. Nec fructus, ex feudo percepti, cum meliorationibus ſunt compenſandi. Inter uaſallum enim ac b. f. poſſeſſorem, magna datur differentia. Iure tamen Saxonico Electorali aedificia ac molendina pneumatica q), ſine refuſione pretii ac ſumtuum, ſolo feudali cedunt.

CON-

o) Dn. HORN. *iurispr. feud. c.17. §.17.*

p) TITIVS *iur. priu. L. II. c.18. §. 8.*

q) CONST. ELECT. SAX. *31. P. III. ibique* CARPZ. *D.1.* DECIS. EL. SAX. *53.*

CONCLVSIO VIII.

Ob homicidium, in perſonam extraneam admiſſum, uaſallus feudo non mulctatur.

DEMONSTRATIO.

Vaſallum, qui fratrem ex proaereſi necauit, perdere feudum, ex iure Longobardico r) manifeſtum eſt. Hoc ad cuiusuis hominis caedem extendere qui uelit, magnopere labitur. Poenas enim eſſe reſtringendas, neminem fugit. Deinde, ſi uel ipſius Domini frater fuerit interfectus, nec hoc crimen beneficium aufert. Ne quid dicam de *inceſtu*, quem inter delicta feudalia plurimi, rationibus inducti non ſpernendis ſ) referre nolunt.

CONCLVSIO IX.

Dominium directum, cum utili non conſolidatum, ius feudum a tertio uindicandi non tribuit.

DEMONSTRATIO.

Dominii directi, qua talis, uis atque efficacia, rem ſi penitius examines, terminos obligationis perſonalis uix excedit. Nam potiora, quae hoc conciliant, iura ſunt, quod Dominus fidem ac ſeruitia poſſit a uaſallo exigere,

gere,

r) *II. F.37.*

s) FINCKELTH. *feud. contr. ill. Diſp.10. contr.15. lit.a.*

gere, feudumque ob eius delictum, aut defectum ſucceſſorum habilium repetere t). Quod ſi igitur Dominus, feudo ſibi nondum aperto facto, illud a detentore, qui nimirum dominium ipſi competens directum in dubium non uocat, neque rem feudalem ad ſe pleno iure ſpectare praetendit, uindicare ſuſtineat: exceptione non competentis actionis omnino repelletur, niſi iura uaſalli ſibi cedi curauerit.

CONCLVSIO X.

Interregni tempore de feudis Regalibus uicarii Imperii cognoſcunt.

DEMONSTRATIO.

Vicariorum poteſtas non minor eſt, quam ipſius Caeſaris, ſi cauſas excipias, quas Aurea Bulla Ei reſeruatas uoluit. Haec uero feuda Regalia illorum iurisdictioni minus ſubducit u). Nec Ordinatio Camerae huic aſſerto contradicit. Iſta enim de Interregum iure nihil ordinat, ſed iudicii Cameralis limites deſignat.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

COROL-

t) TITIVS *iur. priu. L. XI. c. 1. §. 3.*

u) Dn. MENCK. *gymn. pol. iur. & ſel. contr. iur. publ. Diſp. 2. th. 15.*